

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΩ & ΓΡΑΦΩ

Στόχοι

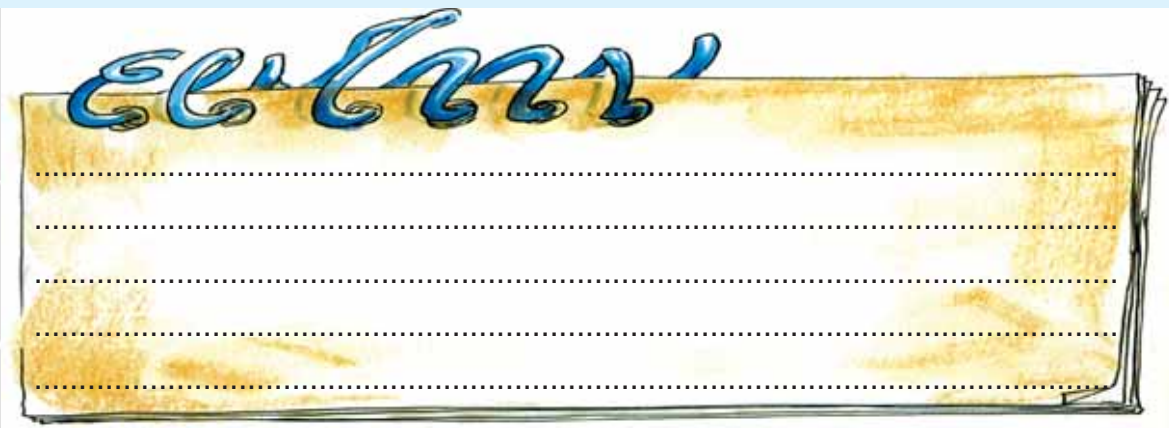
Σε αυτή την ενότητα:

- θα μιλήσουμε για τη διατροφή πολλών νέων σήμερα και τα μαγαζιά στα οποία τους αρέσει να τρώνε·
- θα πάρουμε πληροφορίες για το ντύσιμο των σημερινών νέων αλλά και το ντύσιμο των γυναικών στη μινωική Κρήτη·
- θα διαβάσουμε για μια δεξίωση γάμου σε ένα κοσμικό κέντρο·
- θα μάθουμε πώς περιγράφουμε και πώς βρίσκουμε τα διάφορα μέρη μιας περιγραφής και τη σειρά με την οποία γίνεται η περιγραφή·
- θα χρησιμοποιήσουμε το ρήμα προτιμώ και το συγκριτικό βαθμό επιθέτων και επιρρημάτων για να συγκρίνουμε πρόσωπα και πράγματα·
- θα μάθουμε πώς συγκρίνουμε πρόσωπα και πράγματα με παρομοιώσεις·
- θα μάθουμε πώς συνδέουμε τις διάφορες πληροφορίες σε ένα κείμενο με συνδέσμους όπως και, αλλά, ούτε ούτε κτλ·
- θα μάθουμε να περιγράφουμε μια συνταγή, ένα χώρο που μας αρέσει, την εξωτερική εμφάνιση κάποιου, διάφορες γιορτές και εκδηλώσεις.

ΤΡΟΠΟΣ
ΖΩΗΣ

2

Μπορεί να έχετε ακούσει τη φράση «ευ ζην», που σημαίνει να ζεις, να περνάς καλά. Τι σημαίνει για σας να περνάτε καλά; Συζητήστε στην τάξη και γράψτε μερικές από τις ιδέες σας στον πίνακα.

Γράψτε όλες λέξεις σας έρχονται στο νου και έχουν σχέση με φαγητό, ρούχα, διασκέδαση.

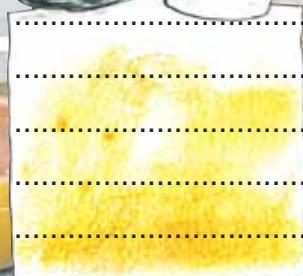

Τρόπος ζωής

Φαγητό

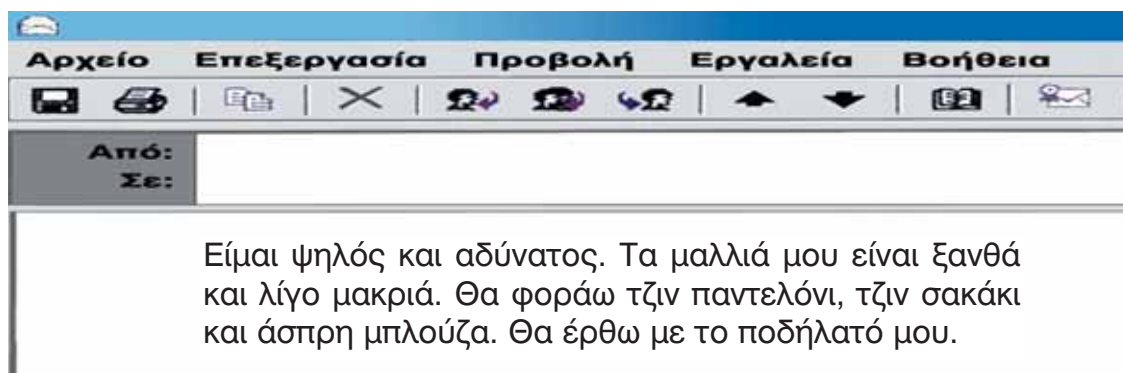
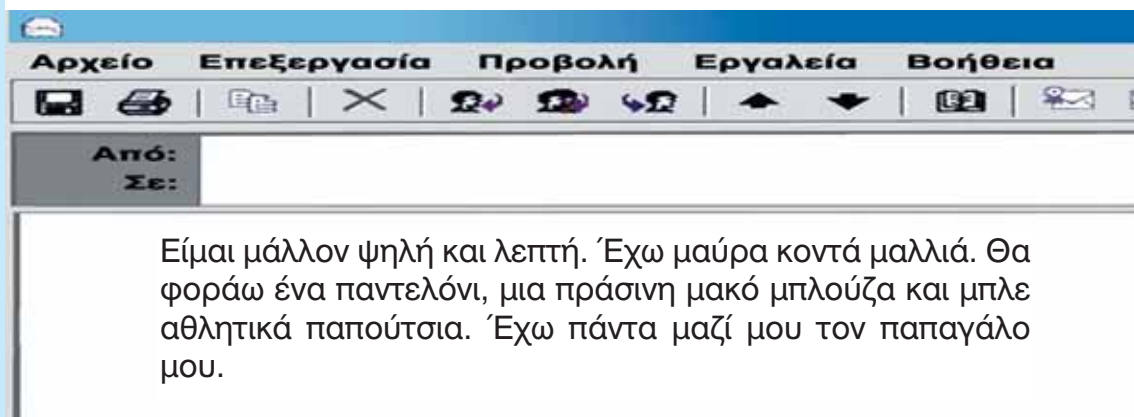
Ρούχα

Διασκέδαση

Συχνά, στην καθημερινή μας επικοινωνία, χρειάζεται να περιγράψουμε αντικείμενα, πρόσωπα, καταστάσεις.

Για παράδειγμα, φανταστείτε ότι αλληλογραφείτε, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με ένα άλλο παιδί και ότι, τελικά, αποφασίζετε να συναντηθείτε. Του στέλνετε ένα μήνυμα στο οποίο περιγράφετε τον εαυτό σας για να σας αναγνωρίσει.

Εσείς πώς θα περιγράφατε τον εαυτό σας;

.....

.....

.....

.....

Κοιτάξτε τις εικόνες και προσπαθήστε να βρείτε σε ποιες χώρες συνηθίζουν να τρώνε αυτές τις τροφές.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι ένα γράμμα στο οποίο η θεία του Γιώργου ζητά συμβουλές από ένα περιοδικό για τη διατροφή του ανιψιού της. Διαβάστε το και προσπαθήστε να βρείτε τι προβληματίζει τη θεία του Γιώργου.

Θεσσαλονίκη, Δευτέρα 14 Ιουνίου 2002

Αγαπητή Μαρία,

θα ήθελα να μου δώσεις κάποιες πρακτικές συμβουλές για να βοηθήσω τον ανιψιό μου, το Γιώργο, ο οποίος δεν τρέφεται σωστά. Είναι 12 χρόνων και το πρόβλημα είναι ότι του αρέσουν τροφές πλούσιες σε λιπαρά και ζάχαρη, οι οποίες είναι ανθυγιεινές. Οι πιο αγαπημένες του ασχολίες είναι τα παιχνίδια στον ηλεκτρονικό υπολογιστή και η αποστολή μηνυμάτων μέσω κινητού. Επισκέπτεται συχνά τα φαστφούντ ή καταναλώνει –ακόμη και κάθε μέρα– κάποια από τις «τροφές για πέταμα», όπως αναψυκτικά, πικάντικα λουκάνικα και σοκολάτες, βλέποντας τηλεόραση. Μεγάλη προτίμηση δείχνει επίσης στα μακαρόνια, στις τηγανητές πατάτες (που αποτελούν το σύνθημας φαγητό του), στις καραμέλες και στα γλυκά.

Ανησυχώ για την υγεία και την εμφάνισή του, επειδή είναι παχύς. Ακόμα, του εξηγώ γιατί πρέπει να τρώει το φαγητό που μαγειρεύει η μητέρα του στο σπίτι, αυτός όμως μου λέει: «Όλα μου αρέσουν στο φαστφουντάδικο, ακόμα και το να περιμένω σε διαφορετικές ουρές. Έχω όλο το χρόνο να διαλέξω, κοιτάζοντας τους φωτεινούς πίνακες, ανάμεσα στα διάφορα χάμπουργκερ και να διαβάσω τα ονόματα που υπόσχονται γλυκές απολαύσεις: παγωτό φράουλα, παγωτό μπανάνα... Το πιο δύσκολο στο φαστφούντ είναι να διαλέξω γρήγορα ανάμεσα σε μεγάλη και κανονική κόκα κόλα, μεγάλη και μικρή μερίδα πατάτες. Το καλύτερο απ' όλα είναι οι πατάτες. Σερβίρονται σε χάρτινη θήκη που μοιάζει με τσιγαρόκουτο και δε θυμίζουν καθόλου συνηθισμένες πατάτες. Το ίδιο ισχύει και για την κόκα κόλα. Η παγωμένη κόκα κόλα μοιάζει με μυστηριώδη θησαυρό. Βρίσκω ένα ελεύθερο τραπεζάκι κάτω από μια πολύ χαμηλή λάμπα. Τρώω, πίνω, λίγο γρήγορα, αλλά κρατάω στο μυαλό μου αυτά τα δύο θαύματα: μια αόρατη κόκα κόλα πάνω σ' ένα βουνό από παγάκια και ένα τσιγαρόκουτο γεμάτο πατάτες».

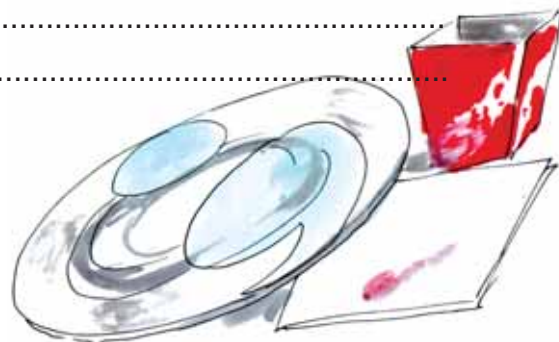
Περιμένω την πολύτιμη βοήθειά σου, γιατί δεν ξέρω πώς μπορώ να τον πείσω να τρέφεται υγιεινά.

Σε ευχαριστώ,
Ευτυχία

Χρήστος Μιχαηλίδης από την εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» – Διασκευή

1. Απαντήστε στις ερωτήσεις.

- ◇ Τι τροφές αρέσουν στο Γιώργο; .....
- ◇ Ποιες είναι οι αγαπημένες του ασχολίες; .....

2. Μέσα στο κείμενο ο Γιώργος δίνει μερικές πληροφορίες για τα φαστφουντάδικα (ταχυφαγεία). Ποιες είναι αυτές; Συμπληρώστε:

- ◇ Τα φαστφουντάδικα έχουν .....
- ◇ Οι λάμπες στα τραπέζια .....
- ◇ Ο κόσμος περιμένει .....
- ◇ Τα βασικά είδη φαγητών είναι .....
- ◇ Ο κόσμος στα φαστφουντάδικα .....

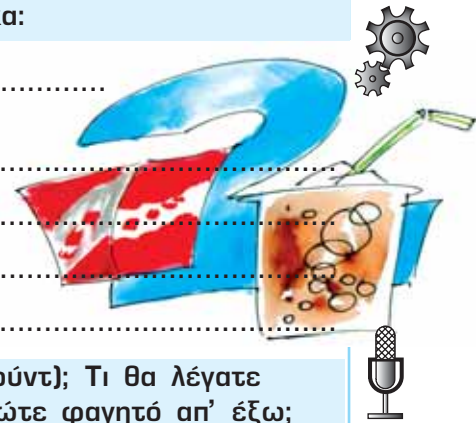

3. Ο Γιώργος δύο πράγματα αγαπάει ιδιαίτερα στα φαστφουντάδικα:

τις ..... και την .....

Πώς περιγράφει τις .....

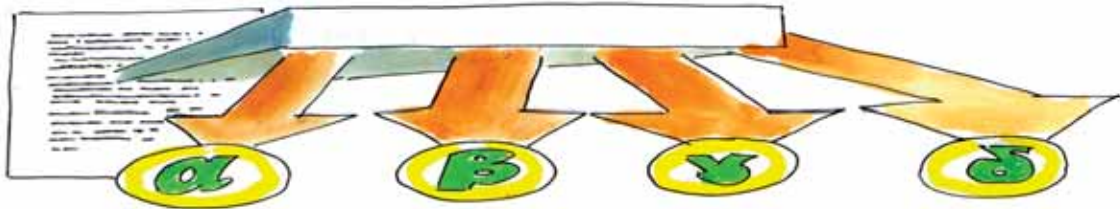
Πώς περιγράφει την .....

4. Εσάς σας αρέσει να τρώτε στα ταχυφαγεία (εστιατόρια φαστφούντ); Τι θα λέγατε στους γονείς σας για να τους πείσετε ότι είναι ωφέλιμο να τρώτε φαγητό απ' έξω;

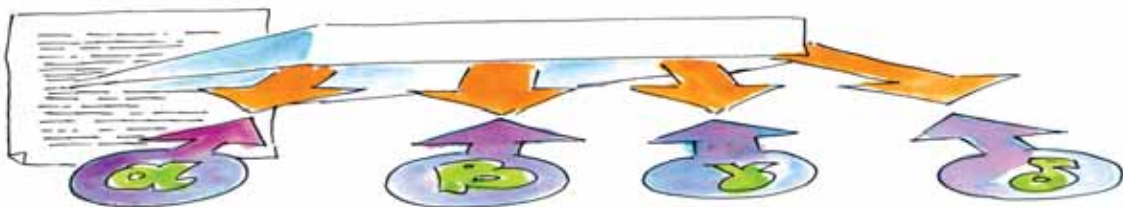

5. Διαλέξτε τη φράση που έχει την ίδια σημασία με αυτήν του κειμένου.

1. ανθυγιεινές	α) σωστές	β) καλές	γ) βλαπτικές	δ) υγιείς
2. παχύς	α) χοντρός	β) βαρύς	γ) μεγάλος	δ) δυνατός
3. προτίμηση	α) ιδιαίτερη επιθυμία	β) σημασία	γ) αξία	δ) περιφρόνηση
4. να διαλέξω	α) να προτιμήσω	β) να πάρω	γ) να επιλέξω	δ) να μαντέψω

Τώρα διαλέξτε τη φράση που έχει αντίθετη σημασία με αυτήν του κειμένου.

1. γεμάτο	α) μισό	β) πλήρες	γ) καινούριο	δ) άδειο
2. γλυκές	α) πικρές	β) μαλακές	γ) ήρεμες	δ) αλατισμένες
3. παγωμένη	α) χλιαρή	β) ζεστή	γ) καμένη	δ) κρύα
4. φωτεινούς	α) σκούρους	β) ζωηρούς	γ) λαμπερούς	δ) σκοτεινούς

6. Διαλέξτε ποιο επίθετο ταιριάζει με τα ουσιαστικά.

1. υγιεινό/υγιές παιδί	5. χοντρές/λιπαρές τροφές
2. υγιεινό/υγιές κλίμα	6. χαμηλή/κοντή γυναίκα
3. γλυκός/τρυφερός καφές	7. χαμηλό/κοντό σπίτι
4. παχύς/λιπαρός άντρας	8. νόστιμο/γευστικό κορίτσι

Ξέρετε τα αντίθετα;

1. υγιές παιδί	≠ .....
2. υγιεινό γεύμα	≠ .....
3. γλυκός καφές	≠ .....
4. χαμηλό τραπεζάκι	≠ .....
5. παχιά κυρία	≠ .....
6. βαριά σάλτσα	≠ .....

7. Συχνά μέσα στις περιγραφές προσώπων και αντικειμένων κάνουμε συγκρίσεις. Κοιτάξτε πάλι το κείμενο και συμπληρώστε τις προτάσεις. Τι προτιμά ο Γιώργος;

- * Ο Γιώργος προτιμά τα ..... από το φαγητό της μητέρας του.
- * Βρίσκει ..... πιο μυστηριώδη από το χυμό πορτοκάλι.
- * Πιστεύει ότι μια σαλάτα είναι ..... νόστιμη από μια μερίδα τηγανητές πατάτες.
- * Γενικά, η άποψή του είναι: «Καλύτερα λιπαρά φαγητά παρά άνοστα!».

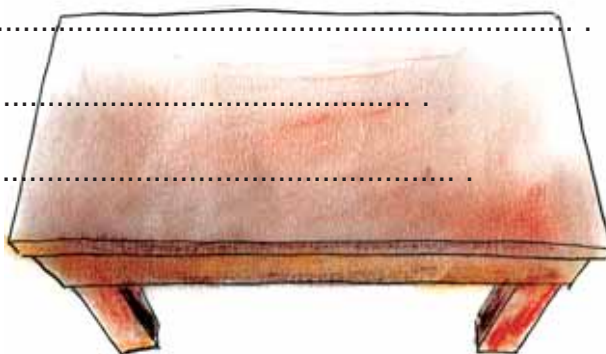
Και η θεία του; Τι προτιμά;

- * Προτιμά τους φυσικούς χυμούς φρούτων από .....
- * Πιστεύει ότι η ζάχαρη είναι το ίδιο βλαβερή ..... τα λίπη.
- * Πιστεύει ότι το φαγητό στα φαστφουντάδικα είναι ..... υγιεινό από το σπιτικό φαγητό.
- * Γενικά, η άποψή της είναι: «Τα υγιεινά φαγητά είναι ..... νόστιμα ..... τα λιπαρά».

8. Τώρα γράψτε για τις δικές σας διατροφικές προτιμήσεις.

- Οι σαλάτες είναι το ίδιο .....
- Προτιμώ ..... τον καφέ.
- Οι τηγανητές πατάτες είναι λιγότερο .....
- Τα σουβλάκια είναι πιο .....
- Τα γαριδάκια είναι τόσο .....

9. Ένας νέος χώρος ανοίγει στην οδό Σόλωνος. Διαβάστε και μάθετε περισσότερες πληροφορίες. Στη συνέχεια απαντήστε στις ερωτήσεις.

Αγκυροβολήστε στη Σόλωνος!

Ο γνωστός εκδοτικός οίκος «Άγκυρα» ανοίγει ένα όμορφο στέκι στον «Πολυχώρο», στη Σόλωνος. Το νέο στέκι, που σε τίποτα δε θυμίζει εμπορικούς χώρους, βρίσκεται σε ένα υπέροχο διατηρητέο νεοκλασικό, στον αριθμό 124. Στο ισόγειο βρίσκουμε το βιβλιοπωλείο. Κάθε Τετάρτη εδώ έχει «Βιβλιοθεραπεία» – έκπτωση έως και 15% σε όλα τα βιβλία. Στο υπόγειο, η «Παιδική Φωλιά» προσφέρει πολλά παιδικά βιβλία, αλλά και κάθε Σάββατο μετά τις 11 π.μ. γίνονται διάφορες εκδηλώσεις για τους μικρούς βιβλιοφάγους (παραστάσεις, αφηγήσεις...).

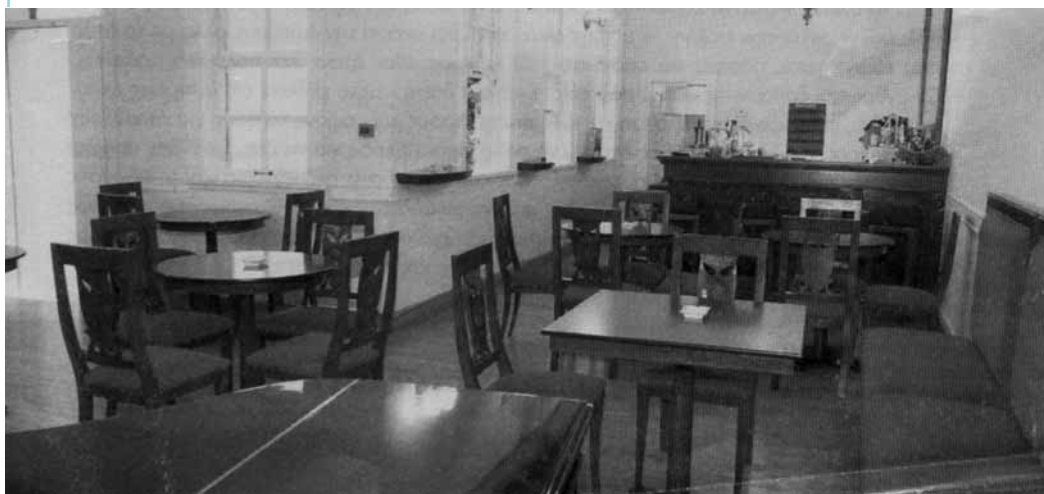
Και βγαίνουμε στην πλακόστρωτη αυλή, στο καφενείο που σερβίρει από καφέ στη χόβολη και γλυκό του κουταλιού μέχρι ούζο και μεζέδες. Τέλος, στον πρώτο όροφο, η αίθουσα «Λέξεις και Νότες» είναι ένας ιδανικός χώρος για γεύμα ή ποτό.

Αγγελική Πανωτάρα από το περιοδικό «Αθηνόραμα» – Διασκευή

- Με ποια επίθετα θα περιγράφατε τον «Πολυχώρο Άγκυρα»;
  - εμπορικός
  - πρωτότυπος
- Τι ακριβώς είναι ο «Πολυχώρος Άγκυρα»;
- Κοιτάξτε τις παρακάτω φωτογραφίες. Ποια μέρη του «Πολυχώρου» νομίζετε ότι δείχνουν;

Με ποια σειρά περιγράφονται τα μέρη του «Πολυχώρου»; Συμπληρώστε τον πίνακα. Γιατί νομίζετε ότι υπάρχει αυτή η σειρά στην περιγραφή;

Μέρος	Λειτουργία
1.	
2.	
3.	
4.	

10. Φανταστείτε ότι πήγατε στον «Πολυχώρο Άγκυρα» και δοκιμάσατε ένα κέικ που σας άρεσε πολύ. Κοιτάξτε τις εικόνες και πείτε σε κάποιο φίλο/κάποια φίλη σας τη συνταγή.

Υλικά

- 380 γραμμ. βούτυρο
- 300 γραμμ. ζάχαρη
- 6 αβγά
- 390 γραμμ. αλεύρι
- 1 κουταλάκι του γλυκού μπέικιν πάουντερ

11. Κάποιοι γνωστοί σας ανοίγουν κοντά στο σχολείο σας ένα καινούριο μαγαζί/café που σερβίρει διάφορα είδη καφέδων, τσάι, φυσικούς χυμούς, πολλές πίτες και σαλάτες. Το μαγαζί έχει και μια μικρή βιβλιοθήκη με λογοτεχνικά βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά και κόμικς. Ο ιδιοκτήτης σας ζητάει να γράψετε ένα κείμενο (έως 100 λέξεις) για να διαφημίσετε το μαγαζί του στους συμμαθητές σας. Αν θέλετε, χρησιμοποιήστε και τις παρακάτω πληροφορίες:

Πρόλογος:

- Ανακοίνωση για το νέο café
- Πού βρίσκεται;

2 με 3 παράγραφοι για:

- Πώς είναι ο χώρος;
  - Γενικά (μέγεθος, χρώματα...)
  - Ειδικά (τραπέζια, καρέκλες, αφίσες στους τοίχους...)
- Τι σερβίρει;
- Τι μουσική παίζει;
- Η βιβλιοθήκη του

Επίλογος:

- Γενικό σχόλιο (ωραία ατμόσφαιρα, υγιεινό φαγητό...)

Πώς λέγονται αυτά τα ρούχα; Αντιστοιχίστε.

το σαρίκι

το κιμονό

η σκοτσέζικη φούστα

η κελεμπία

Υπάρχουν παραδοσιακές φορεσιές στη χώρα σας;
Εσείς τι ρούχα προτιμάτε να φοράτε;
Φοράτε άλλα ρούχα όταν είστε με τους φίλους σας και άλλα όταν είστε με τους γονείς σας;

Το κείμενο που ακολουθεί περιγράφει τα ρούχα που φορούν οι νέοι σήμερα.
Διαβάστε το για να δείτε αν περιγράφει την πραγματικότητα.

Η εικόνα του 13χρονου μαθητή

Τι δείχνουν τα αποτελέσματα έρευνας για το τι φορούν οι μαθητές του γυμνασίου

Οι προσαγές της μόδας μπορεί να επηρεάσουν έναν έφηβο πολύ ευκολότερα από κάποιον άλλης ηλικίας. Το ίδιο και οι συμμαθητές ή οι φίλοι. Σημαντικός, όμως, είναι και ο ρόλος της οικογένειας, καθώς τα παιδιά έχουν τις αξίες και τα πρότυπα που τους δίνουν οι γονείς.

Το ντύσιμο των σημερινών νέων δεν είναι ούτε επίσημο ούτε υπερβολικό. Είναι πολύ απλό, νεανικό, πολύ σπορ και άνετο. Τα αθλητικά παπούτσια, η αθλητική φόρμα ή το εφαρμοστό μπλουτζίν είναι ο κανόνας στο καθημερινό ντύσιμο των νέων που βρίσκονται περίπου στην εφηβική ηλικία. Ένα εφαρμοστό μπλουζάκι ελαφρύ ή ένα πουλόβερ –αν κάνει κρύο– που μπαίνει κατάσαρκα, είναι επίσης πολύ συνηθισμένα. Τα σακάκια και το παλτό έχουν παραχωρήσει πια τη θέση τους στα μπουφάν, που είναι τα πρώτα στις προτιμήσεις των νέων. Όχι μόνο τα αγόρια αλλά και τα κορίτσια ακολουθούν αυτές τις ενδυματολογικές επιλογές.

Ωστόσο, υπάρχουν και οι νέοι που φορούν εκκεντρικές στολές. Η «στολή» ενός τέτοιου νέου συγκεντρώνει αταίριαστα αντικείμενα (π.χ. καρφίτσες, δερμάτινα περιλαίμια, πέτσινα γάντια κτλ.), χρώματα (έντονα σε άτακτους συνδυασμούς) και σχέδια (π.χ. απομίμηση δέρματος λεοπάρδαλης ή ξεβαμμένα μπλουτζίν με τρύπες). Ακόμα, φορούν άφθονα μεταλλικά στολίδια και πέτσινα μπουφάν με σήματα και σύμβολα. Την αμφίεση συμπληρώνουν αλλόκοτες κομμώσεις, ακατάστατα, είτε όρθια είτε κοντά, δίχρωμα, τρίχρωμα ή ακόμη και τελείως ξυρισμένα μαλλιά και ανεξίτηλα τατουάζ στο σώμα.

Δημήτρης Σφακιανάκης & Γεωργία Μπακάλη από το «Θεματικοί κύκλοι Α' Ενιαίου Λυκείου» – Διασκευή

1. Το κείμενο περιγράφει τους νέους που ντύνονται απλά και αυτούς που ντύνονται εκκεντρικά. Βρείτε στο κείμενο πληροφορίες για το ντύσιμο των δύο ομάδων.

απλά

εκκεντρικά

.....

.....

.....

.....

2. Μέσα σε κάθε κείμενο υπάρχουν κάποιες μικρές, αλλά σημαντικές, λέξεις που συνδέουν τις διάφορες πληροφορίες μεταξύ τους και μας βοηθούν να το κατανοήσουμε. Στις παρακάτω παραγράφους από το κείμενο «Η εικόνα του 13χρονου μαθητή» λείπουν αυτές οι λέξεις. Βρείτε ποιες είναι οι λέξεις που λείπουν και δείτε τι προσφέρουν στο κείμενο.

1η παράγραφος:

Οι προσαγές της μόδας μπορεί να επηρεάσουν έναν έφηβο πολύ ευκολότερα από κάποιον άλλης ηλικίας. Οι συμμαθητές ή οι φίλοι. Σημαντικός είναι ο ρόλος της οικογένειας, καθώς τα παιδιά έχουν τις αξίες και τα πρότυπα που τους δίνουν οι γονείς.

3η παράγραφος:

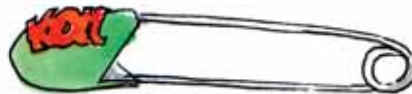
Υπάρχουν και οι νέοι που φορούν εκκεντρικές στολές. Η «στολή» ενός τέτοιου νέου συγκεντρώνει αταίριαστα αντικείμενα (π.χ. καρφίτσες, δερμάτινα περιλαίμια, πέτσινα γάντια κτλ.), χρώματα (έντονα σε άτακτους συνδυασμούς), σχέδια (π.χ. απομίμηση δέρματος λεοπάρδαλης ή ξεβαμμένα μπλουτζίν με τρύπες). Φορούν άφθονα μεταλλικά στολίδια και πέτσινα μπουφάν με σήματα και σύμβολα. Την αμφίεση συμπληρώνουν αλλόκοτες κομμώσεις, ακατάστατα, είτε όρθια είτε κοντά, δίχρωμα, τρίχρωμα ή ακόμη και τελείως ξυρισμένα μαλλιά και ανεξίτηλα τατουάζ στο σώμα.

3. Μπορείτε να συμπληρώσετε τις προτάσεις χωρίς να κοιτάξετε το κείμενο;

- * Το ντύσιμο των σημερινών νέων δεν είναι ..... επίσημο ..... υπερβολικό.
- * Ένα εφαρμοστό μπλουζάκι ..... ένα πουλόβερ είναι συνηθισμένα.
- * ..... τα αγόρια ..... τα κορίτσια ακολουθούν αυτές τις ενδυματολογικές επιλογές.
- * Τα σακάκια ..... το παλτό έχουν παραχωρήσει τη θέση τους στα μπουφάν.

4. Στο καθένα από τα παρακάτω κενά να προσθέσετε έναν από τους ακόλουθους συνδέσμους: και, ούτε ούτε, ή, είτε είτε, αλλά, όμως, ή ή, ωστόσο.

1. Οι νέοι μιμούνται το ντύσιμο των τραγουδιστών της ροκ ..... της ποπ μουσικής.
2. Οι άντρες δεν απορρίπτουν ..... το κοστούμι ..... τη γραβάτα από το ντύσιμό τους.
3. Οι «περιθωριακοί» νέοι ..... αλλιώς πανκ φορούν προκλητικά ρούχα.

4. Όταν πάνε εκδρομή, τα παιδιά φορούν ..... τζιν ..... βαμβακερά χρωματιστά παντελόνια.

5. Με τα στενά ρούχα που φόρεσες δε θα αισθάνεσαι ..... άνετα ..... ελεύθερα.

6. .... στους μικρούς ..... στους μεγάλους αρέσουν τα τζιν παντελόνια.

5. Περιγράψτε την εξωτερική εμφάνιση ενός συμμαθητή/μίας συμμαθήτριάς σας που σας εντυπωσίασε. Οι παρακάτω οδηγίες θα σας βοηθήσουν.

Πρόλογος

Ο/Η ..... είναι ..... χρόνων. Τον/Την θαυμάζω, γιατί μου αρέσει πολύ ο τρόπος που ντύνεται και γενικά το στυλ του.

Πώς ντύνεται;

Το ντύσιμό του δεν είναι ούτε ..... ούτε..... Στο σχολείο, συνήθως, φοράει ..... ή .....

Τα αγαπημένα του ρούχα είναι ..... και τα αγαπημένα του ..... Τα χρώματα .....

Άλλα χαρακτηριστικά

Στο/στη ..... μου αρέσει όχι μόνο πώς ντύνεται αλλά και .....

Τα μαλλιά του/της είναι ..... Φοράει, επίσης, πάντα .....

Επίλογος

Ο/Η (δεν) ακολουθεί πάντα τη μόδα. Ωστόσο, ...

Διαβάστε το κείμενο και βρείτε πληροφορίες για τα ρούχα που φορούσαν οι γυναίκες στη μινωική Κρήτη.

Με βάση το κείμενο, προσπαθήστε να βρείτε την ονομασία των ρούχων στη φωτογραφία.

Η μόδα γεννήθηκε στη μινωική Κρήτη

Η γυναίκα στη μινωική Κρήτη κατείχε σημαντική θέση. Οι Μινωίτισσες έπαιρναν μέρος, με εντυπωσιακές, πολύχρωμες, περίτεχνες ενδυμασίες και με ωραία χτενίσματα, σε δημόσιες συγκεντρώσεις και θρησκευτικές τελετουργίες. Αυτές ήταν οι πρώτες μοντέρνες γυναίκες στην ιστορία που πέταξαν από πάνω τους τα χυτά ρούχα και φόρεσαν ρούχα που τονίζουν το ανθρώπινο σώμα. Αυτό φαίνεται καθαρά στο άγαλμα από την Κνωσό το οποίο εικονίζει μία γυναικεία θεότητα με λυγερή μέση. Φοράει ένα μακρύ καμπανόσχημο ένδυμα με πλατιά ζώνη και ποδιά, ανοιχτό στο πάνω μέρος, ώστε να αφήνει ακάλυπτα τα στήθη της. Παρόμοιο θα ήταν και το επίσημο ένδυμα που φορούσαν οι Μινωίτισσες.

Τα στοιχεία που μας δίνουν τα ειδώλια τα οποία αναπαριστούν θεές ή ιέρειες είναι ένα είδος διπλής ποδιάς, τα σφιχτά γιλέκα με τα κοντά μανίκια και τους πανύψηλους γιακάδες, που αφήνουν ακάλυπτο το στήθος και δένουν με περαστά κορδόνια κάτω από αυτό, και τα περίπλοκα κεφαλοκαλύμματα που είναι φανερό ότι υποδηλώνουν¹ κάποιες ιδιαίτερες προσωπικότητες. Διαδήματα² και πίλοι³ απεικονίζονται σε πολλά ειδώλια. Η διπλή ποδιά πιθανόν να είναι ένα ύφασμα σφιγμένο στη μέση που το τραβάνε προς τα πάνω στους γοφούς, φορεμένο ή πάνω από το εσωτερικό τυλιχτό ένδυμα ή πάνω από το εσωτερικό και τα ζωστά υφάσματα.

Τα μαλλιά τους είναι πλούσια, μακριά και τα χτενίσματα πολύπλοκα. Τα κοσμήματα –περιδέραια, περικάρπια, περιβραχιόνια, περόνες, καρφίτσες, σκουλαρίκια και δαχτυλίδια– είναι κατασκευασμένα από χρυσό, χάντρες αλλά και κόκαλο.

Ιωάννα Παπαντωνίου από το «Η ελληνική ενδυμασία. Από την Αρχαιότητα ως τις αρχές του 20ού αιώνα» – Διασκευή

¹υποδηλώνω: φανερώνω κάτι με έμμεσο τρόπο

²το διάδημα: στεφάνι από πολύτιμα πετράδια που φοριέται στο κεφάλι ως κόσμημα ή σύμβολο εξουσίας

³ο πίλος: καπέλο από ύφασμα καστόρι

6. Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

- Σε αυτό το κείμενο ο συγγραφέας:

- α) περιγράφει τη σημερινή γυναικεία και αντρική φορεσιά στην Κρήτη.
- β) ενδιαφέρεται για το ντύσιμό του.
- γ) μιλάει για τον τρόπο με τον οποίο ντύνονταν οι γυναίκες στην Κρήτη.
- δ) απορρίπτει τη σημασία των ρούχων στην αρχαία Ελλάδα.

- Οι Μινωίτισσες:

- α) φορούσαν ρούχα φαρδιά ώστε να μη φαίνεται το άσχημο σώμα τους.
- β) δεν πρόσεχαν την εξωτερική τους εμφάνιση.
- γ) ντύνονταν με ρούχα κομψά που αναδεικνύουν το γυναικείο σώμα.
- δ) δε φορούσαν επίσημα ρούχα.

7. Διαβάστε πιο προσεκτικά το κείμενο και απαντήστε.

- Κοιτάξτε την πρώτη και τη δεύτερη παράγραφο.

Στην πρώτη παράγραφο περιγράφονται οι **ενδυμασίες**

Πώς είναι; .....

.....
.....
.....
.....

Στην δεύτερη παράγραφο περιγράφονται **τα γιλέκα**.

Πώς είναι; .....

.....
.....
.....
.....

- Τι περιγράφει η τρίτη παράγραφος;

.....
.....
.....

8. Ποια σειρά ακολουθεί η παρουσίαση των λεπτομερειών στις παραγράφους 1 και 2; Γράψτε τον αριθμό της παραγράφου κάτω από τη σωστή επιλογή: μέσα-έξω, πάνω-κάτω, μακριά-κοντά, γενική εντύπωση-λεπτομέρειες.

Εσείς πώς βρίσκετε αυτή την περιγραφή των ρούχων:

α) πιστή β) βαρετή γ) λεπτομερή;

9. Βρείτε ποιοι από τους ορισμούς της δεξιάς στήλης αντιστοιχούν στις λέξεις της αριστερής στήλης και συμπληρώστε τον αριθμό όπως στο παράδειγμα.

τονίζουν (τονίζω)	☐	1. συγκρατεί τα μαλλιά ή καλύπτει το γυναικείο κεφάλι, μαντίλι, κορδέλα
κατείχε (κατέχω)	☐	2. παριστάνω πιστά, απεικονίζω
ειδώλιο	☐	3. κινώ προς τα πάνω
λυγερή	☐	4. κομψή
αναπαριστούν (αναπαριστάνω και αναπαριστώ)	☒	5. βρίσκομαι σε μια θέση
κεφαλοκαλύμματα (κεφαλοκάλυμμα)	☐	6. δείχνω έντονα
τραβάνε (τραβάω, τραβώ)	☐	7. μικρό άγαλμα

10. Αναλύστε τις λέξεις όπως στο παράδειγμα.

ψηλόλιγνος ⇒ ψηλός + λιγνός

α. περίτεχνες ⇒ ..... + ...

β. κεφαλοκαλύμματα ⇒ ..... + ...

γ. πολύπλοκα ⇒ ..... + ...

Μπορείτε να φτιάξετε άλλες λέξεις οι οποίες στο πρώτο κομμάτι τους να έχουν τα περι-, κεφαλο- και πολυ-;

.....
 .....
 .....

Πού προτιμάτε να περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας;

Το κείμενο περιγράφει μια βραδιά στο πολυτελές κέντρο «Όαση». Φανταστείτε ότι ο καθηγητής σας σας έχει ζητήσει να διαβάσετε το κείμενο αυτό και να δώσετε μια σύντομη περιγραφή του. Αφού το διαβάσετε, προσπαθήστε να συγκεντρώσετε τις σημαντικότερες πληροφορίες. Οι πρώτες έχουν υπογραμμιστεί.

Μια βραδιά στην «Όαση»

Ο γάμος της ξαδέρφης μου, που έγινε το καλοκαίρι, έκλεισε με ένα γεύμα σε πολυτελές κέντρο, με πολλούς καλεσμένους. Το κέντρο απ' έξω είχε πολύχρωμες επιγραφές που έγραφαν «Όαση». Μόλις μπεις, σου αρπάζουν το παλτό και τρία ευρώ για να το φυλάξουν. Μετά σε παραλαμβάνει ο σερβιτόρος και σε οδηγεί στο τραπέζι σου. Πιάτα με πεντανόστιμους μεζέδες έρχονται και εκλεκτό κρασί σερβίρεται στα ποτήρια.

Καθώς περιεργαζόμουν το κέντρο, αισθάνθηκα σαν πρίγκιπας. Ροτόντες ντυμένες στα λευκά, καμάρες από πέτρα και ξύλο, λευκά κεριά και στάμνες με κρύο νερό στολίζουν το χώρο. Τη διακόσμηση συμπληρώνουν ένα σιντριβάνι στην αυλή, ο ξυλόφουρνος στο κέντρο της σάλας και η υπόγεια διαδρομή μέσα από το πέτρινο κελάρι όπου φυλάσσονται τα κρασιά.

Στην ορχήστρα βρίσκονταν ένα πιάνο, ένα ταμπούρλο, δύο μικρόφωνα, μια ηλεκτρική κιθάρα και τρία μπουζούκια πάνω σε καρέκλες με μαξιλαράκια. Ο τραγουδιστής, ξυρισμένος, με μεταξωτό πουκάμισο και κοστούμι σκούρο, βεντέτος της βραδιάς, συμπεριφερόταν σαν άρχοντας.

Στην πίστα χόρευε η τραγουδίστρια του κέντρου, η οποία κουνιόταν ολόκληρη. Κόλαση ήταν τα μάτια της και κόρακας το σγουρό αράπικο μαλλί της, που το είχε αλογοουρά και τινάζοταν σε κάθε κίνηση του κορμιού της. Όμορφη πολύ, με χαλκάδες στ' αυτιά. Η «λουλουδού» της πέταγε λουλούδια, έσπαγε μπαλόνια και ο φωτογράφος τραβούσε φωτογραφίες.

Τελείωσε η κοπέλα και χειροκρότησε ο κόσμος. Μελωδίες Μπαχ ακούστηκαν από τα μπουζούκια και ένας άντρας με ανοιχτό σακάκι και καμέλια στο πέτο ανέβηκε στη σκηνή. Είχε ζητήσει ζεϊμπέκικο κι ήρθε να το εκτελέσει, να πάνε κάτω τα φαρμάκια και να στενάξει το τσιμέντο της πίστας. Ο άντρας, μ' ένα τσιγάρο στο στόμα, έκφραση πικρή και τα μάτια κάτω, στάθηκε στη μέση ακίνητος, για να ισοροπήσει άνοιξε τα χέρια του φτερούγες, σαν το πονεμένο πουλί, και άρχισε τις φιγούρες του. Ήταν άντρας πολλά βαρύς. Τοποθετούσε τον εαυτό του δεξιά, αριστερά, με ψύχραιμες κινήσεις και προσεκτικά βήματα. Ήταν «σκάκι των ποδιών» και ήθελε σκέψη. Όσο σίφουνας ήταν η γυναίκα, τόσο γαλήνιος ήταν αυτός.

Κατά τις 4 παρά τέταρτο ακούστηκε μακρινός πετεινός και το πρώτο χασμουρητό. Τελείωσε το γλέντι. Στον Υμηττό χάραζε.

Μποσταντζόγλου Μέντης από το «Μια νύχτα στο Αιγάλεω» – Διασκευή

1. Μπορείτε να βρείτε στο κείμενο πληροφορίες για:

- α) το χώρο
- β) το χρόνο
- γ) το είδος του κέντρου
- δ) το πότε πήγαν εκεί και γιατί
- ε) τους τραγουδιστές
- στ) την ατμόσφαιρα
- ζ) τη διακόσμηση
- η) το φαγητό
- θ) την κάβα
- ι) τη μουσική
- ια) το πάρκινγκ

2. α) Ποια σειρά ακολουθεί η περιγραφή (γενική εντύπωση-λεπτομέρειες, μακριά-κοντά, μέσα-έξω ή πάνω-κάτω);
 β) Είναι ολοζώντανη;
 γ) Ποια πρόσωπα προβάλλει;

3. Συμπληρώστε τον πίνακα με τις πληροφορίες για τα πρόσωπα που προβάλλονται στο κείμενο:

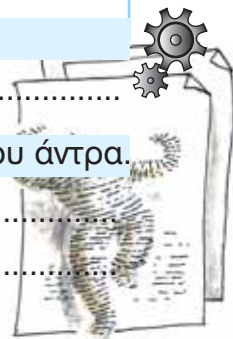
Πρόσωπα	Εξωτερικά χαρακτηριστικά	Ρούχα
1.		
2.		
3.		

4. α) Συμπληρώστε.

Στην 5η παράγραφο παρουσιάζεται ο ..... που χορεύει .....

4. β) Βρείτε μέσα στο κείμενο λέξεις και φράσεις που περιγράφουν το χορό του άντρα.

.....
 .....

5. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί πολλές λαϊκές λέξεις και φράσεις. Να μερικές:

*βεντέτος της βραδιάς
 ήρθε να το εκτελέσει (το ζεϊμπέκικο)
 να πάνε κάτω τα φαρμάκια
 να στενάξει το τιμέντο της πίστας
 ήταν άντρας πολλά βαρύς*

Καταλαβαίνετε τι σημαίνουν αυτές οι φράσεις;

Γιατί τις χρησιμοποιεί ο συγγραφέας;

Κοιτάζτε πώς θα ήταν το κείμενο, αν ο συγγραφέας είχε χρησιμοποιήσει άλλες λέξεις:

Είχε ζητήσει ζεϊμπέκικο και ήρθε να το χορέψει για να ξεχάσει τα προβλήματά του και για να δείξει πόσο ωραία χορεύει. Ήταν σοβαρός, σκληρός και λιγομίλητος.

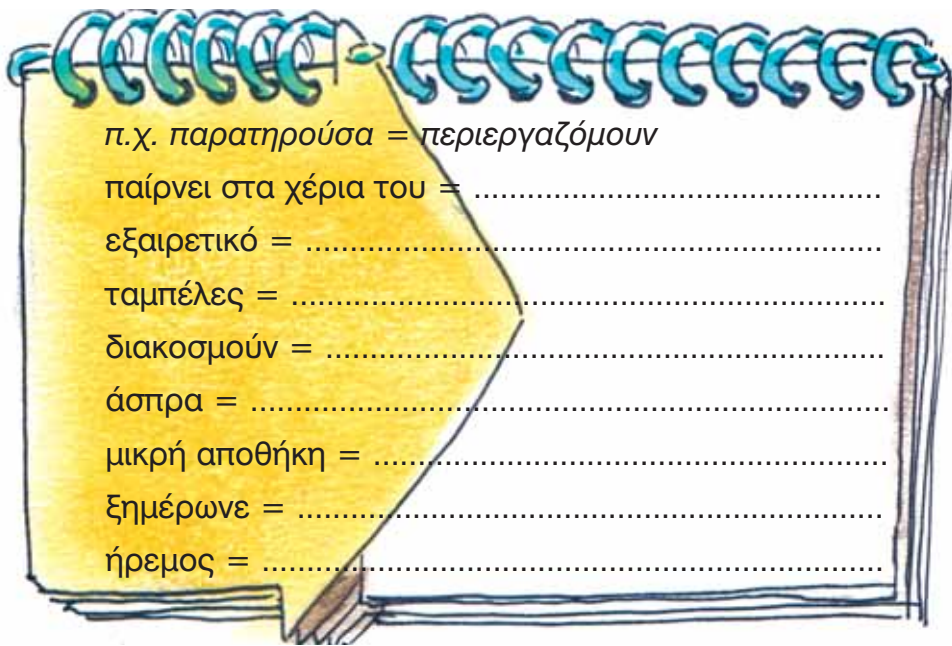
Τι νομίζετε ότι αλλάζει στο κείμενο μαζί με τις λαϊκές λέξεις και φράσεις;

6. Στην πρώτη σειρά της έκτης παραγράφου ο συγγραφέας λέει:
Μελωδίες Μπαχ ακούστηκαν από τα μπουζούκια.
 Νομίζετε ότι τα μπουζούκια έπαιξαν μουσική του Μπαχ;
 Γιατί χρησιμοποιεί ο συγγραφέας αυτή τη φράση;

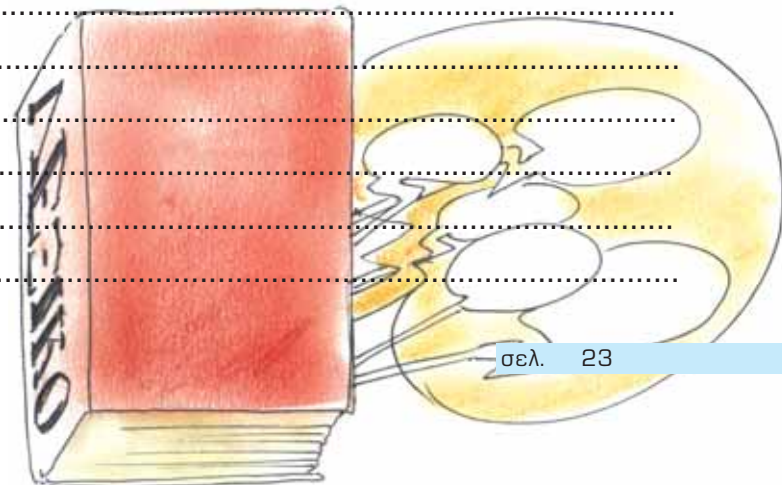

7. Βρείτε λέξεις από το κείμενο που έχουν την ίδια σημασία με τις λέξεις στο σημειωματάριο.

8. Εξηγήστε τις λέξεις και φράσεις με δικά σας λόγια.

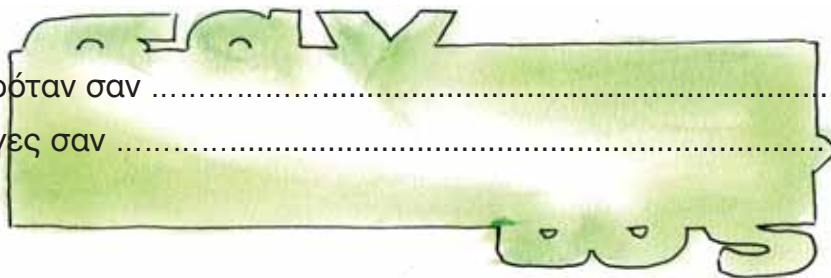
- αρπάζουν = ...
- πολυτέλεια = ...
- κόλαση ήταν τα μάτια της = ...
- μερακλωμένης = ...
- καβάλαγες = ...
- να το εκτελέσει = ...
- σίφουνας = ...
- μαδημένα = ...

9. Όταν περιγράφουμε κάποιον ή κάτι, συχνά κάνουμε συγκρίσεις για να δώσουμε ζωντάνια και αμεσότητα στην περιγραφή μας. Σε αυτές τις περιπτώσεις χρησιμοποιούμε το *σαν* και το σχήμα λέγεται παρομοίωση. Συμπλήρωσε τις προτάσεις από το κείμενο.

- Ο τραγουδιστής συμπεριφερόταν σαν .....
- Άνοιξε τα χέρια του φτερούγες σαν .....

9. α) Διαβάστε τώρα τις παρακάτω προτάσεις. Πιστεύετε ότι και εδώ έχουμε παρομοιώσεις;

- Εργάζεται στο Μέγαρο Μουσικής ως μαέστρος.
- Την προσέλαβαν στο κέντρο ως τραγουδίστρια.

Το **ως** δηλώνει ιδιότητα ή χαρακτηριστικό που ο ομιλητής πιστεύει ότι είναι αληθινό:

Εργάζεται ως δικηγόρος.

Το **σαν** χρησιμεύει για παρομοίωση ή ιδιότητα που ο ομιλητής θεωρεί ψεύτικη:

Πονηρός σαν αλεπού.

9. β) Συμπληρώστε τα κενά με το μόριο *σαν* ή με το επίρρημα *ως*.

Τρώει ..... βασιλιάς.

Τον προσέλαβαν ..... οργανοπαίχτη.

Χόρευε ..... την αρκούδα.

Έτρεχε ..... λαγός μέσα στην ταβέρνα.

Μίλησε για τη διασκέδαση στη σύγχρονη εποχή ..... ειδικός.

Έχει ένα σπίτι ..... παλάτι.

Εργάζεται ..... σερβιτόρος.

Τραγουδούσε ..... αηδόνι.

9. γ) Χρησιμοποιήστε μερικές παρομοιώσεις για να περιγράψετε κάποια χαρακτηριστικά του/της φίλου/-ης σας.

10. Περιγράψτε ένα γάμο ή μια γιορτή (ή ένα πάρτι) όπου περάσατε ωραία.
Μπορείτε να ακολουθήσετε και αυτή τη σειρά.

Πρόλογος: Το γεγονός .....
Χώρος .....
Χρόνος .....

2η παράγραφος: Περιγραφή .....
του χώρου .....

3η παράγραφος: Περιγραφή .....
κάποιων .....
προσώπων .....
που σας .....
έκαναν .....
εντύπωση. ....
Τι έκαναν; .....

Επίλογος: Εντυπώσεις .....

